

Dimensioner og udbreit sig videre nedover Fladbygderne på Østlandet. Således sidste Gang i Årene 1860–63, efter Misvextåret 1860 og de derpå følgende mindre gode År, da Skabklæen forplantede sig nedover til Hedemarken og Toten, ja lige til Akerhus, Smålenene og Nedenes. Der blev dengang fra de kommunale Autoriteters og fra Sundhedskommissionernes Side gjort ekstraordinære Anstrængelser for at indskrenke denne væmmelige Sygdom. Undersøgelser anstilledes næsten fra Hus til Hus, Almueskolens Børn undersøgte og Skolegangen blev standset for de smittede Børn; der uddeltes Skab-Salve og Brugsanvisninger og holdtes Foredrag for Almuen om Skabklæens Natur og Skabmidens Udryddelse. Som Følge heraf blev denne Landeplage også betydelig indskrenket og næsten udryddet i Fladbygderne, hvorimod den endnu er temmelig almindelig i flere af de fattigste Fjelddale, navnlig på Østsiden af Langfjeldene. Denne Sygdom forekommer dog fremdeles over det hele Land. I Året 1872 er af Lægerne opgivet som Behandlede af Skab 2530 Personer, fordelt over det hele Land.

Skurvens Hovedhjem var tidligere Hallingdal, men er der aftaget betydelig i den senere Tid, netop en Følge af den Opmærksomhed, som den ved sin stærke Udbredelse der vakte. Af Lægerne er opgivet som behandlede i 1872 for Skurv 162 Personer, fordelt over det hele Land.

Belysning og Opvarmning af Beboelseshuse.

Belysningen i Husene var endnu for en Menneskealder siden meget tarvelig, endog i Byerne og hos Embedsstanden og de mere velhavende Bønder på Landet. Hos Almuen på Landet var det Luten fra Peisen, der gav den for Arbejdet inde i Huset om Vinteren, såvel Morgen som Aften, fornødne Belysning. Ofte benyttedes Stikker lugne af Tyreved, den federe harpikholdige Del af Purretræet, der bleve brændte enten på en Sten eller Jernplade, der undertiden var ophængt under Taget, eller stukket ind i en Sprække i Bordet eller Væggen. Med Talglys, sjelden formstøbte, som oftest lavede ved gjentagen Neddykning i smeltet Talg, var man sparsom, også i Byerne. Endog i Familier i bedre Kår, som Embeds-